

46. Szabó Ferenc MNSZ-aktivista jelentése a kézdi rajonban tapasztalt állapotokról. Bukarest, 1951. május 17.

A fenti akció idején a kézdi rajonban voltam (Sztálin tartomány), ahol a következőket tapasztaltam.

A katolikus egyház vonalán: a kézdi rajonban azok a katolikus papok, akik távol tartják magukat a demokratikus papok mozgalmától¹, a Státus értekezlete után azon igyekeznek, hogy mindenütt minél inkább befolyásolják a tömegeket. Így például Gelence, Ozsdola, Esztelnek, Szentlélek és a Kászonokban a papok hetenként kétszer-háromszor tartanak hittanórát a gyermekekkel. Minden nap esti ájtatosságokat tartanak, ahol a templom zsúfolva van. A gelencei katolikus pap pünkösöd első napján 60 gyermeknek az elsőáldozást szervezte meg, ahová meg voltak hívva reggelire a gyermekek szülei is. A reggelit a falu dolgozóitól gyűjtötték össze, amiből az MNSZ elnökének a felesége vette ki legjobban a részét, aki házról-házra járva gyűjtötte a cukrot, tojást, tejet stb. A státusi broszúrák a rajonban mindenütt szét vannak terjesztve. Gelencén az egyháztanácsos nem akarta elfogadni, mielőtt a pappal nem beszél meg. Mikor a paphoz lementek, ez kijelentette, hogy a broszúra illegális, nem terjeszthető a községben, és bünt követ el az is, aki a kezébe veszi. Kászonaltízen a katolikus pap pünkösöd előtt az egyháztanácsosokkal gyűlést tartott, ahonnan nem szivárgott ki, hogy milyen kérdéseket tárgyaltak meg. Ugyancsak Kászonaltízen, az iskola internátusának vezetője egy volt apáca, aki szorososan tartja a kapcsolatot a pappal, és minden szabadidőt kihasznál a pap hittanórákra való bevonásába. Május 14.-re Szentlélekre Farkas katolikus pap 9 más papot hívott meg ebédre, amit sikerült megakadályoznunk annyira, hogy csak a pojáni pap és a csíksomlyói barátok főnöke vett részt. Ezen az ebéden részt vett a kultuszminisztérium kiküldöttje, Nisztor is, aki bővebb felvilágosítást adhat az ott lefolytakról. [...]²

Tanügyi vonalon: a kézdi rajonban tanügyi vonalon sok hiányosságot tapasztaltam, ami elsősorban onnan adódik, hogy a kézdi rajon tanfelügyelője, Fülöp Kálmán nem úgy viszi a kérdést, amint kellene. [...]³

A rajonban tapasztalható, hogy sok helyen magyar egység van, ami az én nézetem szerint abból adódik, hogy a rajoni néptanács titkára is kuláknak a gyermeke, aki a választások előtt úgy az apját, mint a rokonait kuláktalanította.

A rajonban több helyen tapasztalhatóak sovíniszta megnyilvánulások. Például Kovásznán, ahol, ha a magyarok rendeznek előadást, a románok nem jelennek meg és fordítva. Zabola községben külön kultúrotthonuk van a románoknak és a magyaroknak is. Természetesen nem járnak el egyik a másik előadására.

Ami a szervezetünk munkáját illeti, szintén sok hiányosság van a rajonban. A legtöbb községben még vezetőség sincs, mint például Gelencén, Zabolán, Szentléleken, Nyújtódon, Esztelneken stb.

Hogy ez a sok hiányosság van a rajonban, a megállapításom [*szerint azzal magyarázható*], hogy úgy a rajoni pártszervezet, mint a rajoni tömegszervezetek gyengén viszik a munkát, és nincs meg a kellő ellenőrzés a rajoni aktivisták terepmunkája felett. [...]⁴

MOL, Bányai László-iratok, XIX-J-1-1, 1. doboz, 3/a csomó, fénymásolt gépirat.

1 A papi békemozgalomról van szó.

2 A kihagyott részben Újlaki János zabolai plébános sürgeti, hogy a kormány távolítsa el azokat a papokat, akik ellenzik a békepapi mozgalmat.

3 Kihagyjuk azokat a részeket, melyekben Szabó Ferenc a konkrét „hibákat” felsorolja. (Pl. Fülöp tanfelügyelő „húz a kulákokhoz”, több faluban a tanítók „a papok befolyása alatt vannak” stb.)

4 Szabó Ferenc befejezésül azt javasolja, hogy a rajoni néptanács tanügyi szekcióját szervezzék át, hogy a sok hiányosságot ki lehessen küszöbölni.